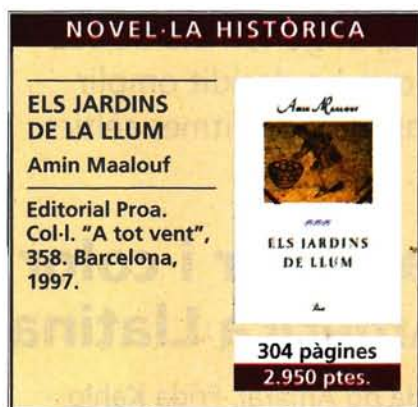

La memòria de l'oblit

Amin Maalouf ens explica en 'Els jardins de llum', després de segles de mentida i oblit, la vida de Mani, un home que volgué superar el fanatisme i la intolerància del seu temps.

Els personatges dels llibres de l'escriptor i periodista libanès d'expressió francesa Amin Maalouf viuen entre dos mons enfrontats, l'occidental i l'àrab. *Els jardins de llum*, l'última part d'una trilogia històrica que transcorre abans de l'aparició de l'islam, n'és, però, una excepció, tot i que el Pròxim Orient ja era aleshores un polvorí permanent. Maalouf descriu en aquesta novel·la una geografia de grans conflictes polítics i religiosos per la proliferació de sectes i religions, i fa una bona recreació de la vida del profeta Mani, el fundador del maniqueisme, a partir de les escasses i disperses dades històriques que se'n tenen. El maniqueisme, una religió avui poc coneguda i pitjor interpretada, tingué un mil·lenni llarg de vida i molts seguidors a Orient i a Occident.

La fe que predicava el profeta de la llum, com anomenaven els deixebles de Mani el seu fundador, és l'exemple més perfecte que s'haja donat de religió gnòstica d'arrel platònica, basada en el dualisme entre déu i la matèria. Mani, nascut al segle III, volia integrar en una sola religió universal el que considerava veritats parcials, d'àmbit geogràfic limitat, dels grans profetes anteriors, com ara Jesucrist, Buda i Zoroastre. Era la

seua una religió de vocació missionera, i oferia la salvació a través d'un coneixement especial de la veritat espiritual que permetera a l'individu alliberar-se del mal present a la matèria.

Amb un estil que combina la crònica, la fàula i la nota lírica, explica amb tota mena de detalls els anys de formació del profeta en el cercle d'una família que pertanyia a una secta de vida estricta, la qual cosa explica els seus esforços posteriors per crear una nova fe que superara el fanatisme i la intolerància que l'obligaren a dur una vida solitària en la seua infantesa. Els altres capítols recorren el seu viatge a l'Índia per difondre la seua predicació, les seues relacions amb el poder dels sassànides i, per últim, la crucifixió que el conduí a la mort.

Tot i el que acabem de dir, el lector ha de tenir present que està davant una ficció, i no davant d'un tractat històric ni d'un manual de religions. Amin Maalouf, com a novel·lista expert, sap graduar la informació política i religiosa en funció de la intriga d'aquesta novel·la, centrada en la vida quotidiana de Mani, sense deixar de banda, però, les peripècies dels seus viatges missioners i les relacions agitades i intenses que tingué amb la monarquia persa, la més poderosa del moment. Amb bon criteri, l'autor elimina gran part de l'atapeïda simbologia de la cosmogonia maniquea, i n'aprofita només els elements essencials. El que més li interessa del pensament religiós de Mani és la generositat de la seua fe, la voluntat de conciliar i superar les barreres existents entre pobles, races i castes. Fet i fet, Maalouf subratlla més la seua actitud ètica que no la religiosa, en un esforç per recuperar unes vides singulars que maldaven per crear ponts entre cultures diferents, tret que constitueix tota una constant en l'obra de l'escriptor libanès. **Francesc Calafat**